

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ЮРИДИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра политологии

ГЕТМАН
Никита Александрович

ТЕХНОЛОГИИ ПОЛИТИЧЕСКОГО МАНИПУЛИРОВАНИЯ В
СОЦИАЛЬНЫХ СЕТЯХ

Дипломная работа

Научный руководитель:
Кандидат философских наук,
доцент
Денисюк Нина Павловна

Допущена к защите:

« ___ » _____ 2022 г.

Зав. кафедрой политологии

доктор политических наук, профессор Н. А. Антанович

Минск, 2022

ОГЛАВЛЕНИЕ

РЕФЕРАТ	3
РЭФЕРАТ	5
ESSAY	7
ПЕРЕЧЕНЬ СОКРАЩЕНИЙ	9
ВВЕДЕНИЕ	10
ГЛАВА 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ИССЛЕДОВАНИЯ ПОЛИТИЧЕСКОГО МАНИПУЛИРОВАНИЯ	13
1.1 Теоретические подходы к политическому манипулированию	13
1.2. Специфика технологий политического манипулирования в социальных сетях	20
ГЛАВА 2. ВЛИЯНИЕ МАНИПУЛЯТИВНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ НА СОВРЕМЕННЫЕ ПОЛИТИЧЕСКИЕ ПРОЦЕССЫ	39
2.1 Практика использования манипулятивных технологий в социальных сетях	39
2.2 Способы противодействия политическому манипулированию в социальных сетях	50
ЗАКЛЮЧЕНИЕ	61
СПИСОК ИСПОЛЬЗОВАННЫХ ИСТОЧНИКОВ	65
ПРИЛОЖЕНИЯ	75

РЕФЕРАТ

Объем работы: 64 страницы, 9 приложений, 114 использованных источников.

Ключевые слова: ПОЛИТИЧЕСКОЕ МАНИПУЛИРОВАНИЕ, МАНИПУЛЯТИВНЫЕ ТЕХНОЛОГИИ, СОЦИАЛЬНЫЕ СЕТИ, ИНТЕРНЕТ, ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ ПОЛИТИЧЕСКОМУ МАНИПУЛИРОВАНИЮ.

Объект исследования: массовая коммуникация в социальных сетях.

Предмет исследования: технологии политического манипулирования в социальных сетях.

Цель работы: выявление феномена политического манипулирования в социальных сетях, изучение его специфики и технологий.

Методология исследования: использованы общенаучные и частнонаучные методы. С помощью ситуационного подхода была рассмотрена совокупность различных факторов, характеризующих определенную ситуацию. Работа опирается на понятийные конструкции, разработанные в политологии, социологии, философии, психологии. Изучение технологий политического манипулирования основывается на сочетании сравнительно-исторического, социокультурного анализа, а также метода «Case-study». С помощью сравнительно-исторического метода были отслежены изменения в практиках использования политического манипулирования в социальных сетях. Социокультурный анализ позволил исследовать характер влияния манипулирования с помощью социальных сетей в разных политических системах. Метод «Case-study» позволил отобрать информацию и изучить технологии политического манипулирования. Кроме того, был применен сетевой подход, который использовался для выявления влияния социальных сетей на коллективные действия пользователей в политике.

В процессе написания работы изучались научные разработки следующих авторов: Кара-Мурза С. Г., Цуладзе А.М., Володенкова С. В., Доценко Е. Л., Строганова В. Б., Пинюгиной Е. В., Роговского Е. А., Ермакова Ю. А. и др. Использовались материалы отечественной и зарубежной блогосферы, публикации интернет-ресурсов. Изучалось зарубежное регулирование социальных сетей. Оценивалось состояние законодательства Республики Беларусь в сфере противодействия политическому манипулированию в социальных сетях.

Научная новизна исследования: в процессе исследования сформулировано определение политического манипулирования, изучены механизмы передачи данных и основные манипулятивные технологии, применяемые в социальных сетях. Рассмотрены актуальные примеры

применения манипулятивных технологий в социальных сетях, направленные на достижение разных целей. Изучен зарубежный опыт противодействия политическому манипулированию в сети Интернет.

На основании проведенного исследования внесены предложения по совершенствованию законодательства Республики Беларусь.

Полученные в ходе исследования выводы могут быть использованы в правотворческой деятельности и в дальнейших научных исследованиях.

Дипломная работа является самостоятельно выполненным исследованием.

РЭФЕРАТ

Аб'ём працы: 64 старонкі, 9 прыкладанняў, 114 выкарыстаных крыніц.

Ключавыя словы: ПАЛІТЫЧНАЕ МАНІПУЛЯВАННЕ, МАНІПУЛЯТЫЎНЫЯ ТЭХНАЛОГІІ, САЦЫЯЛЬНЫЯ СЕТКІ, ІНТЭРНЭТ, СУПРАЦЬДЗЕЯННЕ ПАЛІТЫЧНАМУ МАНІПУЛІРАВАННЮ.

Аб'ект даследавання: масавая камунікацыя ў сацыяльных сетках.

Мэта працы: тэхналогіі палітычнага маніпулявання ў сацыяльных сетках.

Метадалогія даследавання: выкарыстаны агульнанавуковыя і асобнанавуковыя метады. З дапамогай сітуацыйнага падыходу былі разгледжаны сукупнасці розных фактараў, якія характарызуюць пэўную сітуацыю. Праца абапіраецца на паняццыйныя канструкцыі, распрацаваныя ў паліталогіі, сацыялогіі, філасофіі, псіхалогіі. Вывучэнне тэхналогій палітычнага маніпулявання грунтуецца на спалучэнні параўнальна-гістарычнага, сацыякультурнага аналізу, а таксама метаду «Case-study». З дапамогай параўнальна-гістарычнага метаду былі адслежаны змены ў практыках выкарыстання палітычнага маніпулявання ў сацыяльных сетках. Сацыякультурны аналіз дазволіў даследаваць характар ўплыву маніпулявання з дапамогай сацыяльных сетак у розных палітычных сістэмах. Метад "Case-study" дазволіў адабраць інфармацыю і вывучыць тэхналогіі палітычнага маніпулявання. Акрамя таго, быў ужыты сеткавай падыход, які выкарыстоўваўся для выяўлення ўплыву сацыяльных сетак на калектыўныя дзеянні карыстальнікаў у палітыцы.

У працэсе напісання работы вывучаліся навуковыя распрацоўкі наступных аўтараў: Кара-Мурзы С. Г., Цуладзэ А.М., Валадзянкова С. В., Дацэнкі А. Л., Строганова В. Б., Пінюгінай А. В., Рагоўскага А. А., Ермакова Ю. А. і інш. Выкарыстоўваліся матэрыялы айчыннай і замежнай блогасферы, публікацыі інтэрнэт-рэсурсаў. Вывучалася замежнае рэгуляванне сацыяльных сетак. Ацэньваўся стан заканадаўства Рэспублікі Беларусь у сферы супрацьдзеяння палітычнаму маніпуляванню ў сацыяльных сетках.

Навуковая навізна даследавання: у працэсе даследавання сфармулявана вызначэнне палітычнага маніпулявання, вывучаны механізмы перадачы даных і асноўныя маніпулятыўныя тэхналогіі, якія прымяняюцца ў сацыяльных сетках. Разгледжаны актуальныя прыклады прымянення маніпулятыўных тэхналогій у сацыяльных сетках, накіраваныя на дасягненне розных мэт. Вывучаны замежны досвед супрацьдзеяння палітычнаму маніпуляванню ў сетцы Інтэрнэт.

На падставе праведзенага даследавання ўнесены прапановы па ўдасканаленню заканадаўства Рэспублікі Беларусь.

Атрыманыя ў ходзе даследавання вывады могуць быць выкарыстаны ў праватворчай дзейнасці і ў далейшых навуковых даследаваннях.

Дыпломная праца з'яўляецца самастойна выкананым даследаваннем.

ESSAY

Scope of paper: 64 pages, 9 applications, 114 sources.

Keywords: POLITICAL MANIPULATION, MANIPULATIVE TECHNOLOGIES, SOCIAL NETWORKS, INTERNET, COUNTERACTION TO POLITICAL MANIPULATION.

Object of study: mass communication in social networks.

The Subject of the study: technologies of political manipulation in social networks.

Objective: revealing the phenomenon of political manipulation in social networks, studying its specifics and technologies.

Research methodology: used general scientific and private scientific methods. With the help of the situational approach, the aggregates of various factors characterizing a certain situation were considered. The work is based on conceptual constructions developed in political science, sociology, philosophy, and psychology. The study of political manipulation technologies is based on a combination of comparative historical, sociocultural analysis, as well as the "Case-study" method. With the help of a comparative historical method, changes in the practices of using political manipulation in social networks were tracked. Sociocultural analysis made it possible to investigate the nature of the influence of manipulation with the help of social networks in different political systems. The "Case-study" method made it possible to select information and study the technologies of political manipulation. In addition, a network approach was applied, which was used to identify the influence of social networks on the collective actions of users in politics.

In the process of writing the work, the scientific developments of the following authors were studied: Kara-Murza S. G., Tsuladze A. M., Volodenkov S. V., Dotsenko E. L., Stroganov V. B., Pinyugina E. V., Rogovskiy E. A., Ermakova Yu. A. and others. We used materials from the domestic and foreign blogosphere, publications of Internet resources. Foreign regulation of social networks was studied. The state of the legislation of the Republic of Belarus in the field of countering political manipulation in social networks was assessed.

Scientific novelty of the research: in the course of the research, the definition of political manipulation is formulated, the mechanisms of data transmission and the main manipulative technologies used in social networks are studied. Actual examples of the use of manipulative technologies in social networks aimed at achieving different goals are considered. The foreign experience of countering political manipulation on the Internet has been studied.

Based on the conducted research, proposals were made to improve the legislation of the Republic of Belarus.

The conclusions obtained in the course of the study can be used in law-making activities and in further scientific research.

The thesis is a self-completed study.